คำนำ

หากสมมุติว่าเราอยู่ในโลกของพระศรีอาริย์ โลกที่ไม่มีการแก่งแย่งทำมาหากิน โลกที่ไม่มีคนเห็นแก่ตัว คดโกง หลอกลวง หรือทำลายล้างซึ่งกันและกัน เราคงไม่ต้องมาสนใจจิตวิทยาสังคม แต่เป็นที่น่าเสียดายว่า โลกที่เราอยู่ในปัจจุบัน ไม่ใช่โลกสมมุติเป็นโลกแห่งความเป็นจริง ที่เรามองไปที่ไหนก็เจอปัญหามากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาบุคคลต่อบุคคล บุคคลต่อสิ่งแวดล้อม หรือปัญหาระหว่างกลุ่มชน ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ดูเผิน ๆ ช่างเป็นปัญหาหลากหลายไม่น่าจะเกี่ยวข้องกัน แต่ถ้าเราพิจารณาดูให้ดี ๆ จะพบว่าพื้นฐานของปัญหารอบตัวเราขณะนี้ ล้วนแสดงให้เห็นถึงความไม่ราบรื่นของความสัมพันธ์ทางสังคมทั้งสิ้น

โดยธรรมชาติ มนุษย์เกิดมามักจะถูกแวดล้อมโดยสังคม เราไม่สามารถหลีกเลี่ยงที่จะไม่สัมพันธ์กับเพื่อนมนุษย์ได้เลย ดังนั้น เราจึงควรทำความเข้าใจในเรื่องของความสัมพันธ์ที่เรามีต่อสิ่งที่เราอยู่ด้วย ไม่ว่าจะเป็นบุคคล กลุ่มคน หรือสิ่งแวดล้อมทางสังคมต่าง ๆ ให้มากที่สุด ทำไมบุคคลบางคนจึงเป็นที่ถูกชะตาเรา ทำไมบางคนเราจึงไม่อยากอยู่ใกล้ ? เราตัดสินผู้อื่นอย่างไร ? ผู้อื่นมองเราอย่างไร ? ทำไมคนบางคนจึงชอบแสดงความก้าวร้าวรุนแรงต่อผู้อื่น ในขณะที่บางคนก็ดูจะคล้อยตามคำของสังคมอยู่ตลอดชีวิต ? เหตุใดคนบางคนจึงได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าในขณะที่คนอื่น ๆ ต้องเป็นผู้ตาม ? สิ่งแวดล้อมมีผลต่อชีวิตเราอย่างไร ? คำถามเหล่านี้เป็นคำถามประเภทที่หนังสือจิตวิทยาสังคมเล่มนี้พยายามนำเสนอ

หนังสือจิตวิทยาสังคมเบื้องต้นเล่มนี้ มุ่งเสนอพื้นฐานความเข้าใจในวิชาจิตวิทยาสังคมแก่นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจในวิชาแขนงนี้ทั่วไป ผู้เขียนได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากตำราทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ และได้เรียบเรียงออกมาเป็นหนังสือมีด้วยกันทั้งหมด 8 บท โดยเริ่มจากบทนำที่ให้ความรู้กว้าง ๆ ในขอบข่ายของวิชาจิตวิทยาสังคม รวมทั้งวิธีการศึกษาที่ทำกันในด้านนี้ด้วย ในบทที่ 2 เป็นเรื่องของความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ การถูกใจกันและความรัก เป็นบทที่กล่าวถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้บุคคลถูกใจกัน และกล่าวถึงสาเหตุว่าบุคคลชอบกันได้อย่างไร ส่วนบทที่ 3 ตอบคำถามประเภทที่ว่ามนุษย์ใช้อะไรเป็นเครื่องตัดสินผู้อื่น ? เราให้เหตุผลทางพฤติกรรมของเราอย่างไร ? ซึ่งคำตอบเหล่านี้จะนำไปสู่ความเข้าใจในเรื่องของการ

คล้อยตามผู้อื่นในบทที่ 4 บทที่ 5 กล่าวถึงลักษณะทั่ว ๆ ไปของความก้าวร้าว ตลอดจนความเชื่อเกี่ยวกับสาเหตุของการที่บุคคลมีพฤติกรรมรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ในบทที่ 6 เป็นเรื่องเกี่ยวกับทัศนคติ บทนี้จะมุ่งประเด็นการเกิดทัศนคติและความเกี่ยวข้องระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมว่ามีมากน้อยเพียงไร ในบทที่ 7 และ 8 เป็นเรื่องของกลุ่มและผู้นำ จะตอบคำถามเกี่ยวกับการเกิดของกลุ่มและผู้นำ ตลอดจนความสัมพันธ์ของผู้นำชนิดต่าง ๆ และลักษณะขององค์การที่เกี่ยวข้อง

เนื้อหาของหนังสือจิตวิทยาสังคมเบื้องต้นนี้ ผู้เขียนมุ่งที่จะนำเสนอทั้งด้านตัวทฤษฎีและวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพราะหัวใจสำคัญของจิตวิทยาสังคมนั้นอยู่ที่วิจัยโดยตรง นอกจากนี้ผู้เขียนก็หวังว่า เมื่อนักศึกษาได้มีการคุ้นเคยกับวิจัยลักษณะต่าง ๆ ที่นักจิตวิทยาสังคมทำกันในปัจจุบันแล้ว อาจเป็นสิ่งกระตุ้นให้นักศึกษาสนใจและอยากทดลองทำดูบ้างในอนาคต

ผู้เขียนหวังว่าหนังสือเล่มนี้ คงเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาที่สนใจจิตวิทยาสังคมบ้างไม่มากก็น้อย คุณประโยชน์อันใดที่นักศึกษาพึงได้จากหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนขอยกให้แก่บิดามารดาและครูบาอาจารย์ทุกคน ที่กำลังรับภาระในการอบรมสั่งสอนเยาวชนของชาติในการมีชีวิตที่มั่นคง ภายใต้ระบอบสังคมที่ผันแปรอย่างรวดเร็วเช่นในสังคมไทยปัจจุบันนี้

รศ. ดร.นวลศิริ เปาโรหิตย์